

Sveriges förenade studentkårer

Handläggare: Sebastian Lagunas Rosén Datum: 2016-10-07

Dnr: PF2-1/1617

Remissvar: Remiss av Redovisning av regeringsuppdrag till Vetenskapsrådet att justera modellen för indikatorerna vetenskaplig produktion och citeringar som underlag till resursfördelning (U2016/02084/F)

Sveriges förenade studentkårer (SFS) har av regeringen fått möjlighet att yttra sig över betänkandet Remiss (U2016/02084/F).

SFS inkommer här med sina synpunkter

Stockholm, dag som ovan

Charlotta Tjardahl
Vice Ordförande

charlotta.tjardahl@sfs.se
08- 54 57 01 07

Sebastian Lagunas Rosén
Politisk sekreterare

sebastian.lagunas.rosen@sfs.se
08- 54 57 01 10

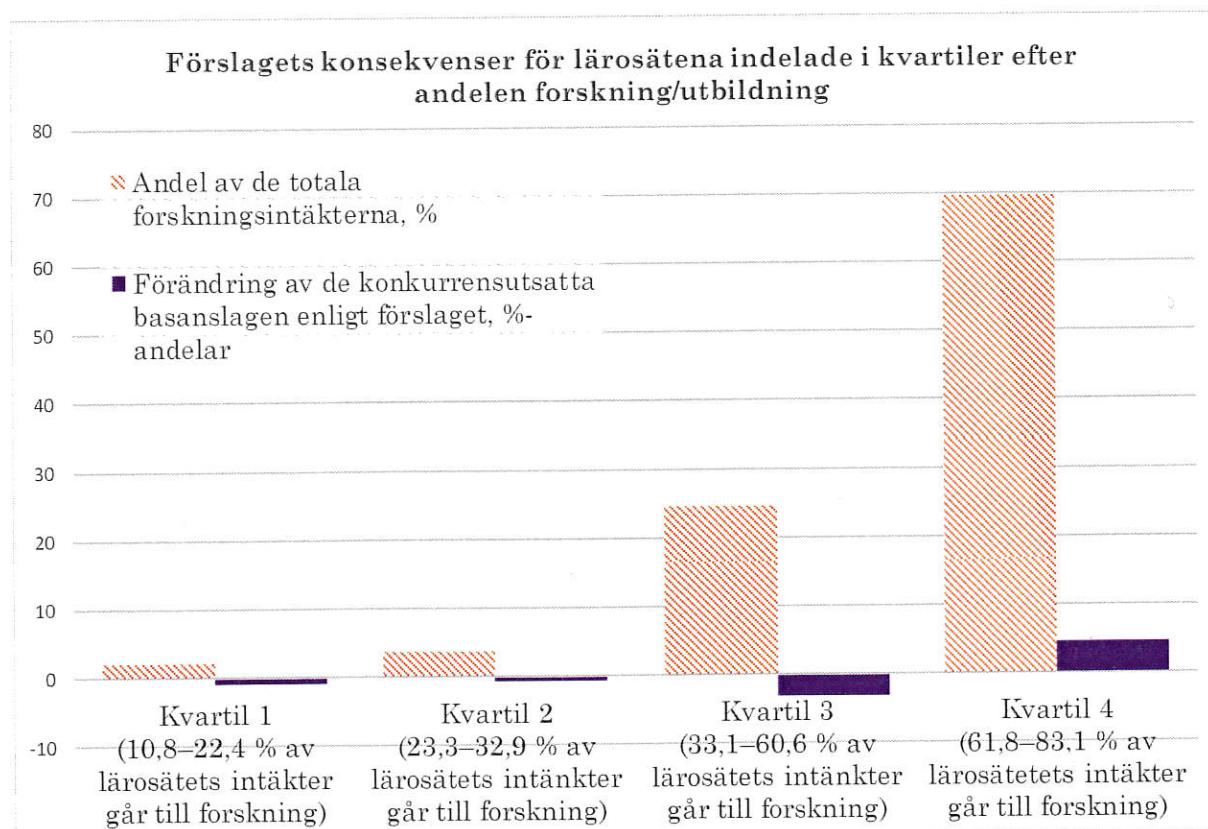
SFS avstyrker förslaget

SFS avstyrker förslaget om justering av den modell som används för beräkningen av det bibliometriska indexet. Nedan följer motivering till varför SFS avstyrker förslaget som helhet. Därefter följer en synpunkt gällande indikatorn "högt citerad artikel" samt en mer allmän kommentar.

Förslaget ökar obalansen mellan utbildning och forskning

Förslagets totala effekt strider mot SFS strävan att uppnå balans mellan utbildning och forskning på alla lärosäten. Balans mellan forskning och utbildning innebär att alla akademiska utbildningar har forskningsanknytning samt att all akademisk forskning är kopplad till utbildning. För att uppnå balans bör forskningsmedel fördelas jämnare, så att de lärosäten som idag är utbildningstunga tilldelas större forskningsanslag. VR:s förslag har dock den motsatta effekten: Som framgår av Figur 1 så skulle förslaget leda till att den mest forskningstunga kvartilen får högre anslag, medan de tre övriga kvartilerna får lägre anslag.

SFS har inte kunnat ta ställning till vilken/vilka av de fem justeringarna som leder till denna effekt.

Figur 1: Förslaget leder till att de lärosäten som idag har en stor andel utbildning och lite forskning kommer att få ännu mindre pengar till forskning. De 28 lärosätena är indelade efter hur mycket forskningsmedel de har i förhållande till utbildningsmedel. Den 1:a kvartilen är mest utbildningstung, medan den 4:e kvartilen är mest forskningstung. OBS! att staplarna visar % av de totala forskningsintäkterna respektive förändringen i % av de konkurrensutsatta basanslagen. De visas således inte i proportion till varandra. Siffror för 2015. Källa: UKÄ:s årsrapport 2015 samt VR:s beräkning.

Definitionen av "högt citerade artiklar" är godtycklig

SFS delar VR:s uppfattning att antalet fältnormerade citeringar inte ger ett tillräckligt robust mått. SFS delar även VR:s uppfattning att antalet citeringar "är extremt skevt fördelade" mellan artiklar, samt att "vetenskapliga genombrott" inte alltid når höga citeringsnivåer. SFS delar dock *inte* VR:s fattning att detta i sig ger stöd för att "högt citerade artiklar", stipulerat som att tillhöra topp 10 %, ger ett robust mått på kvalitet.

SFS rekommenderar att kvalitetsmättet ska vila på empirisk grund: En lösning kan vara att, genom sakkunniga granskningar av stickprover, undersöka hur stor andel av artiklarna i varje fält som håller hög kvalitet och sätta procent-gränsen utifrån det. Ett lika rimligt alternativ vore att, på ett liknande sätt, ange en gräns i form av ett absolut antal citeringar som indikerar god kvalitet. Båda alternativen förutsätter dock empiriskt stöd för att det finns ett *starkt* samband mellan kvalitet och antal citeringar. Om det redan finns studier som visar att topp 10 % är en bra gräns, så bör VR hänvisa till dessa studier.

Allmän synpunkt

SFS ställer sig, såsom tidigare klargjort, emot att konkurrensutsätta basanslagen. Men inom ramen för dagens konkurrensutsatta system anser SFS att mätmetoden måste vara väl anpassad efter några aspekter som VR inte tar tillräcklig hänsyn till.

1. Skapa förutsättningar för långsiktighet

En mätmetod bör vara mindre känslig för sporadiska förändringar från år till år, och i större utsträckning se till hur lärosätet har presterat över tid. Ur ett studentperspektiv är detta viktigt eftersom finansieringen måste vara förutsägbar om lärosäten ska kunna tillsätta doktorandtjänster. VR vill komma till rätta med oförutsägbarheten från år till år genom att bara se till antalet högt citerade artiklar. Ett fullgott alternativ vore att se till en något längre period än dagens fyra år, och att samtidigt räkna bort det "sämsta" samt "bästa" året. Även andra lösningar torde vara möjliga. SFS föreslår att VR väljer en modell som kan öka stabiliteten men samtidigt kan visas ha en neutral eller positiv effekt på balansen mellan utbildning och forskning vid alla lärosäten.

2. Motverka publiceringshets

Det finns välkända problem med att öka de ekonomiska incitamenten för att publicera så mycket som möjligt – problem såsom forskningsfusks, strategisk publicering, gift authorship, vetenskaplig kortsiktighet, mm. Att se till citeringar, som VR föreslår, tycks inte stävja något av de problemen. VR bör ta fram en modell som tydligt skiljer ut kvalitet från kvantitet. En medelväg kan nog vara att balansera indikatorer på god kvalitet mot indikatorer på sämre kvalitet.